

VŠEOBECNÉ POISTNÉ PODMIENKY

Poistenie majetku právnických a podnikajúcich fyzických osôb

Článok 1 Úvodné ustanovenia

1. Pre poistenie majetku právnických a podnikajúcich fyzických osôb platia všeobecne záväzné právne predpisy, tieto všeobecné poistné podmienky (ďalej len „VPP-M“) a zmluvné dojednania, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou poistnej zmluvy.
2. VPP-M sa vzťahujú na zmluvné poistenie majetku (ďalej len „poistenie“) právnických alebo podnikajúcich fyzických osôb vykonávajúcich činnosť v súlade s príslušnými všeobecne záväznými právnymi predpismi.
3. Pre účely tohto poistenia je poisťovateľom Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. Poistencom je osoba, ktorá s poisťovateľom uzavrela poistnú zmluvu. Poisteným je v poistnej zmluve uvedená podnikajúca fyzická alebo právnická osoba, na ktorej majetok sa toto poistenie vzťahuje.

Článok 2 Poistné riziká

1. Poistenie je možné dojednať pre jednotlivé riziká, resp. ich skupiny uvedené v článkoch 3 – 9 VPP-M. Poistenie kryje len tie jednotlivé riziká, prípadne skupiny rizík, ktorých poistenie je v poistnej zmluve dojednané.
2. Poistenie sa vzťahuje na predmet poistenia tiež vtedy, ak bol poškodený, zničený alebo stratený v príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou, ktorá bola spôsobená rizikom dojednaným v poistnej zmluve.

Článok 3 Škody spôsobené požiarom, úderom blesku, výbuchom alebo pádom lietadla

1. Poistenému vznikne právo na poistné plnenie, ak škoda na poistenej veci bola spôsobená:
 - a) požiarom,
 - b) úderom blesku,
 - c) výbuchom,
 - d) pádom lietadla.
2. Podľa VPP-M sa považuje:
 - a) za **požiar** oheň, ktorý sa vlastnou silou nekontrolovateľne rozšíril mimo určeného ohniska,
 - b) za **úder blesku** bezprostredné pôsobenie energie blesku alebo teploty jeho výboja na poistenú vec so zanechaním stôp na poistenej veci,
 - c) za **výbuch** náhly náčivý prejav tlakovej sily spočívajúci v rozpínavosti plynov alebo pár (explozia),
 - d) za **pád lietadla** náraz alebo zrútenie lietadla s posádkou, jeho časť alebo jeho nákladu.
3. Poistenie sa nevzťahuje na škody spôsobené:
 - a) skratom, ak sa plameň, ktorý vznikol skratom, ďalej nerozšíri,
 - b) tlením,
 - c) vystavením veci úžitkovému ohňu a teplu,
 - d) prepáňaním alebo indukciou na elektrických alebo elektronických zariadeniach,
 - e) cieľovou explóziou pri trhavých prácach a podobných prácach,
 - f) explóziou v spaľovacom priestore spaľovacích motorov alebo v iných zariadeniach, v ktorých sa energia výbuchu cieľavedome využíva.

Článok 4 Škody spôsobené víchricou alebo krupobitím

1. Poistenému vznikne právo na poistné plnenie, ak škoda na poistenej veci bola spôsobená:
 - a) víchricou,
 - b) krupobitím.
2. Podľa VPP-M sa považuje:
 - a) za **víchricu** prúdenie vzduchu dosahujúce v mieste poistenia rýchlosť minimálne 75 km/h (resp. 20,8 m/s). Ak nemôže byť rýchlosť prúdenia vzduchu zistená, poskytne poisťovateľ poistné plnenie za škodu spôsobenú víchricou, ak poistený preukáže, že pohyb vzduchu v bezprostrednom okolí miesta poistenia spôsobil škody na stavbách alebo na veciach rovnako odolných, ktoré boli v čase bezprostredne pred poistnou udalosťou v bežnom stave; za škodu spôsobenú víchricou sa považuje aj vrhnutie predmetu na poistenú vec bezprostredne zapôčinené pôsobením víchrice,
 - b) za **krupobitie** jav, pri ktorom kúsky ľadu vytvorené v atmosfére dopadajú na poistenú vec.
3. Poistenie sa nevzťahuje na škody spôsobené vniknutím atmosférických zrážok alebo nečistôt do budovy, ak k nemu neprišlo vplyvom poškodenia stavebných súčastí následkom víchrice alebo krupobitia.

Článok 5 Škody spôsobené žuvákovou udalosťou

1. Poistenému vznikne právo na poistné plnenie, ak škoda na poistenej veci bola spôsobená:
 - a) povodňou, záplavou,
 - b) zemetrasením,
 - c) výbuchom sopky,
 - d) zosuvom pôdy,
 - e) lavínou alebo ťarčou snehu.

2. Podľa VPP-M sa považuje:
 - a) za **povodeň** zaplavenie miesta poistenia vodou, ktorá sa vyšla z brehov povrchového vodstva. U ohradzovaného vodného toku sa za breh vodného toku považuje teleso hrádze,
 - b) za **záplavu** vytvorenie súvislej vodnej plochy, ktorá určitú dobu stojí alebo prúdi v mieste poistenia a ktoré bolo spôsobené prírodnými vplyvmi.

2.1 Poistenie sa nevzťahuje na škody spôsobené:

- a) vodou z vodovodného zariadenia v zmysle čl. 6 týchto VPP-M,
- b) spätným vystúpením odpadovej vody z verejného kanalizačného potrubia, okrem prípadov, kedy bolo toto vystúpenie spôsobené povodňou alebo záplavou,
- c) vodou zo žibav alebo zvodov odvádzajúcich atmosférické zrážky,
- d) zvýšením hladiny podzemnej vody, ktoré nebolo spôsobené povodňou alebo záplavou,
- e) vniknutím atmosférických zrážok alebo nečistôt do budovy, ak k nemu došlo inak než vplyvom poškodenia stavebných súčastí povodňou alebo záplavou.

2.2 Poistený je povinný zabezpečiť:

- a) plnú prietočnosť odvádzacieho potrubia kanalizácie,
- b) inštaláciu uzáverov zabráňujúcich spätnému vystúpeniu vody z kanalizácie,
- c) v priestoroch budovy, ktoré ležia na úrovni alebo pod úrovňou prízemného podlažia, uloženie zásob a vecí charakteru zásob minimálne 12 cm nad úrovňou podlažia.

3. Podľa VPP-M sa za **zemetrasenie** považujú otrasy zemského povrchu vynášané geofyzikálnymi procesmi vo vnútri Zeme. Poistenie sa vzťahuje na škody spôsobené zemetrasením, ktorého účinky dosahujú v mieste poistenia minimálne 6. stupeň makroseizmologickej stupnice zemetrasenia EMS 98 (Európska makroseizmická stupnica).

4. Podľa VPP-M sa za **výbuch sopky** považuje uvoľnenie tlaku počas vytvárania otvoru v zemskéj kôre, ktoré je sprevádzané výtokom lávy alebo vyvrhnutím popola, iných materiálov alebo plynov.

5. Podľa VPP-M sa za **zosuv pôdy** považuje prírodnými vplyvmi zapôčinené náhle zosuvanie alebo zrútenie pôdy, zeminy alebo skál.

Poistenie sa nevzťahuje na škody spôsobené:

- a) zosúvaním alebo zrútením pôdy, zeminy alebo skál zapríčineným akoukoľvek ľudskou činnosťou,
- b) sadaním pôdy,
- c) zosuvom pôdy, ktorý sa s ohľadom na situáciu v mieste poistenia dá predpokladať - t.j. jeho výskyt bol častejší ako jedenkrát za desať rokov pred dátumom vzniku škody.

6. Podľa VPP-M sa považuje:

- a) za **lavínu** zosuv snehovej alebo ľadovej vrstvy z prírodných svahov,
- b) za **ťarču snehu** poškodenie alebo zničenie poistenej veci nadmernou ťarčou snehu, námrazy alebo ľadovej vrstvy. Za nadmernú ťarču snehu, námrazy alebo ľadovej vrstvy sa považuje zaťaženie stavebnej konštrukcie presahujúce normou stanovené hodnoty.

Článok 6

Škody spôsobené vodou z vodovodného zariadenia

1. Poistenému vznikne právo na poistné plnenie, ak škoda na poistenej veci bola spôsobená vodou, kvapalinou alebo parou unikajúcou z niektorého z nasledovných zariadení (ďalej len "vodovodné zariadenie"):
 - a) privádzacie alebo odvádzacie potrubie vodovodného alebo kanalizačného systému vrátane armatúr alebo iného s ním prepojeného zariadenia,
 - b) vykurovací, klimatizačný alebo solárny systém, vrátane armatúr alebo iného s ním prepojeného zariadenia,
 - c) sprinklerové alebo iné automatické zariadenie požiarnej ochrany,
 - d) zvodov odvádzajúce atmosférické zrážky vrátane armatúr alebo iného s nimi prepojeného zariadenia, ktoré sa nachádzajú vo vnútri budovy,
 - e) akvárium s objemom min. 50 litrov.
2. Ak predmetom poistenia je budova, poistenie sa vzťahuje aj na nasledovné súčasti budovy poškodené alebo zničené prasknutím:
 - a) privádzacie alebo odpadové potrubie vodovodného alebo kanalizačného systému vrátane armatúr,
 - b) potrubie vykurovacieho, klimatizačného alebo solárneho systému vrátane armatúr a vykurovacích telies,
 - c) sprinklerové alebo iné automatické zariadenie požiarnej ochrany,
 - d) zvodov (vrátane armatúr) odvádzajúce atmosférické zrážky, ktoré sa nachádzajú vo vnútri budovy.
3. Poistenie sa nevzťahuje na škody spôsobené:
 - a) spätným vystúpením odpadovej vody z verejného kanalizačného potrubia,
 - b) pri vykonávaní ťiažových prác, opravy alebo údržby vodovodného zariadenia,
 - c) sadaním pôdy, ak bolo spôsobené inak než vodou unikajúcou z vodovodného zariadenia,
 - d) vynaloženými nákladmi na umaknutú vodu alebo médium,
 - e) na vodovodnom zariadení následkom jeho poškodenia ľudskou činnosťou alebo prirodzeným opotrebením; za poškodenie ľudskou činnosťou sa považuje prevŕtenie, prerazenie a pod. a za prirodzené opotrebenie sa považuje korózia, erózia, vplyv hrdze, plesní, húb, hniloby a pod.
 - f) vodou unikajúcou zo strešných žibav a voľne vedúcich vonkajších zvodov,
 - g) kondenzovanou vodou alebo médium, bez poškodenia vodovodného zariadenia.
4. Poistený je povinný:
 - a) udržiavať vodovodné zariadenia v prevádzkyschopnom stave a zabezpečiť ich pravidelnú kontrolu,
 - b) zabezpečiť v priestoroch budovy, ktoré ležia na úrovni alebo pod úrovňou prízemného podlažia, uloženie zásob a vecí charakteru zásob minimálne 12 cm nad úrovňou podlažia,

- c) v chladnom období zaistiť primerané vykurovanie budovy,
- d) v prípade nutnosti uzatvoriť prívod vody a vypustiť potrubie.

Článok 7

Škody spôsobené krádežou, kúpeľou alebo vandálistickým.

1. Poistenému vznikne právo na poistné plnenie, ak škoda na poistenej veci bola spôsobená:
 - a) krádežou,
 - b) kúpeľou v mieste poistenia,
 - c) kúpeľou pri preprave poistených vecí vymenovaných v čl. 10, ods. 3, písm. b) VPP-M, (ďalej len „kúpeľ pri preprave“)
 - d) vandálistickým.
2. Podľa VPP-M sa za **krádež** považuje zmocnenie sa poistenej veci vlámaním alebo prekonaním prekážky:
 - 2.1 Za vlámanie sa považuje:
 - a) vnútorne páchatelia do miesta poistenia tak, že ho otvorí:
 - a.a) nástrojom, ktorý nie je určený na jeho riadne otvorenie,
 - a.b) iným preukázateľne násilným spôsobom,
 - a.c) kľúčom určeným na jeho riadne otvorenie, ktorého sa zmocnil vlámaním alebo kúpeľou,
 - b) vnútorne páchatelia do trezora, ktorého obsah je poistený, tak, že ho otvorí:
 - b.a) nástrojom alebo spôsobom, ktorý nie je určený na jeho riadne otvorenie,
 - b.b) spôsobom alebo kľúčom určeným na jeho riadne otvorenie, ktorého sa zmocnil:
 - vlámaním do úschovňového objektu, ktorý je zabezpečený minimálne tak ako trezor, v ktorom sú uložené poistené veci,
 - vlámaním do úschovňového objektu uzamykateľného minimálne dvoma zámkami, ktorých kľúče sú uložené oddelene mimo miesta poistenia,
 - kúpeľou.
 - 2.2 Za prekonanie prekážky sa považuje:
 - a) preukázateľne prekonanie prekážky alebo opatrenia chrániaceho poistenú vec pred krádežou,
 - b) ukrytie sa páchatelia v mieste poistenia a zanechanie stôp dokazujúcich jeho nepovolenú prítomnosť v mieste poistenia.
3. Podľa VPP-M sa za **kúpeľ v mieste poistenia** považuje zmocnenie sa vecí páchatelom:
 - a) použitím násillia alebo hrozby bezprostredného násillia proti poistenému alebo jeho zástupcovi,
 - b) využitím zníženého odporu poisteného alebo jeho zástupcu v dôsledku jeho fyzického oslabenia po nehode (na v príčinnej súvislosti s vedomým požitím alkoholu, drog alebo zneužitím liekov) alebo v dôsledku inej príčiny, za ktorú nemôže byť zodpovedný.
 Za zástupcu poisteného sa považujú jeho zamestnanci, osoby, ktorým poistený zveril poistené veci alebo osoby poverené strážením miesta poistenia.
4. Podľa VPP-M sa za **kúpeľ pri preprave** považuje zmocnenie sa poistenej veci páchatelom:
 - a) spôsobom uvedeným v ods. 3 tohto článku,
 - b) vydiaraním poisteného alebo jeho zástupcu vykonávajúceho prepravu,
 - c) uvedením poisteného do omylu alebo využitím omylu poisteného alebo jeho zástupcu vykonávajúceho prepravu.
 Za zástupcu poisteného sa považujú jeho zamestnanci, osoby, ktorým poistený zveril poistené veci alebo osoby poverené strážením poistených prepravovaných vecí.
5. Podľa VPP-M sa za **vandálistický** považuje poškodenie alebo zničenie poistenej veci páchatelom v súvislosti s krádežou alebo kúpeľou v mieste poistenia a ďalej ak príde k poškodeniu alebo zničeniu poistenej veci pri pokuse o vykonanie činov uvedených v ods. 1 tohto článku pod písm. a) alebo b).
6. Poistenie sa nevzťahuje na:
 - a) škody spôsobené úmyselným konaním zástupcov poisteného, ak toto konanie bolo uskutočnené v mieste poistenia počas doby, kedy im bol umožnený prístup do miesta poistenia,
 - b) kúpeľ pri preprave vykonávanej na základe prepravnej zmluvy. Za zástupcu poisteného sa považujú jeho zamestnanci, osoby, ktorým poistený zveril poistené veci alebo osoby poverené strážením miesta poistenia.
7. Poistený je povinný v prípade straty kľúča od vstupných dverí do miesta poistenia alebo od úschovňového objektu, kde sú poistené veci uložené v súlade s dojednanými podmienkami, bezodkladne zabezpečiť výmenu existujúceho zámku iným zámkom minimálne rovnakého druhu a kvality.

Článok 8

Škody spôsobené nárazom vozidla, dymom, rázovou vlnou alebo pádom predmetov

1. Poistenému vznikne právo na poistné plnenie, ak škoda na poistenej veci bola spôsobená:
 - a) nárazom vozidla,
 - b) dymom,
 - c) rázovou vlnou,
 - d) pádom predmetov.
2. Podľa VPP-M sa za škodu spôsobenú **nárazom vozidla** považuje poškodenie alebo zničenie poistenej veci priamym stromom s vozidlom alebo jeho nákladom alebo vrhnutím predmetu zapríčineným priamym stromom s vozidlom alebo jeho nákladom pri dopravnej nehode.

Poistenie sa nevzťahuje na škody spôsobené:

 - a) vozidlami prevádzkovanými poisteným,
 - b) na vozidlách samoných a na ich náklade.

3. Podľa VPP-M sa za škodu spôsobenú **dymom** považuje také poškodenie alebo zničenie poistenej veci, ktoré spôsobil dym náhle uniknutý v dôsledku poruchy zo zariadení na vykurovanie, spaľovanie, varenie alebo sušenie, ktoré sa nachádzajú v mieste poistenia
4. Podľa VPP-M sa za škodu spôsobenú **rázovou vlnou** považuje poškodenie alebo zničenie poistenej veci spôsobené rázovou vlnou vzniknutou pri prelete nadzvukového lietadla, ktoré prekročilo rýchlosť zvuku.
5. Pre účely tohto poistenia sa za škodu spôsobenú **pádom predmetov** na poistenú vec považuje poškodenie alebo zničenie poistenej veci spôsobené pádom stromov, stožiarov alebo iných predmetov, ktoré nie sú súčasťou poškodených poistených vecí. Pádom sa pre účely tohto poistenia rozumie taký pád stromu, stožiaru alebo iného predmetu, ktorý má znaky voľného pádu spôsobeného zemskou gravitáciou.

Poistenie sa nevzťahuje na škody spôsobené pádom stromov, stožiarov alebo iných predmetov zapríčineným akoukoľvek ľudskou činnosťou.

Článok 9

Poškodenie alebo zničenie skla

1. Poistenému vznikne právo na poistné plnenie, ak škoda na poistenom skle vrátane fólii a rámu, v ktorom je osadené (ďalej len „sklo“) bola spôsobená jeho rozbitím.
2. Podľa VPP-M sa za rozbitie skla považuje poškodenie skla akoukoľvek náhodnou udalosťou, ktorá nie je vo VPP-M, zmluvných dojednaniach alebo poistnej zmluve vylúčená.
3. Poistenie sa nevzťahuje na:
 - a) škody spôsobené poškrábaním povrchu skla,
 - b) rozbitie skla, ktoré nastalo v čase jeho demontáže alebo inštalácie,
 - c) škody spôsobené krádežou alebo stratou skla.
4. Poistený je povinný:
 - a) udržiavať zasklenie v riadnom technickom stave,
 - b) nevystavovať sklo sálavému teplu alebo priamemu ohňu (napr. pri rozmravovaní alebo odstraňovaní náterov).

Článok 10

Predmet poistenia

1. Predmetom poistenia sú veci vo vlastníctve poisteného, špecifikované v poistnej zmluve podľa jednotlivých položiek.
2. Ak je v poistnej zmluve dojednané, vzťahuje sa poistenie aj na veci vo vlastníctve cudzích osôb, len ak ich poistený užíva alebo ich prevzal pri poskytovaní služby na základe písomnej zmluvy.
3. Pokiaľ nie je v poistnej zmluve dojednané inak, poistenie sa nevzťahuje na:
 - a) nosiče dát a dátovú dát a záznamov výrobné a prevádzkovej dokumentácie na nich uložených,
 - b) peniaze, listinné cenné papiere, ceniny, drahé kovy a iné cennosti (zlato, striebro, platina, perly, diamenty, polodrahokamy, slonovina alebo výrobky z nich, náramkové a vreckové hodinky s nástupnou hodnotou vyššou ako 200 EUR za kus),
 - c) veci umeleckej, zberateľskej, historickej hodnoty alebo starožitnosti,
 - d) výstavné modely, vzory, prototypy, exponáty a výrobné zariadenia nepoužiteľné pre štandardnú produkciu,
 - e) veci osobnej potreby zamestnancov, ktoré sa obvykle nosia do zamestnania a veci, ktoré boli zamestnancom na miesto poistenia prinesené na žiadosť alebo so súhlasom zamestnávateľa v súvislosti s plnením pracovných úloh,
 - f) stavebné úpravy, ktoré poistený vykonal na svoje náklady v priestoroch, ktoré užíva na základe nájomnej zmluvy,
 - g) náklady na vypratanie miesta poistenia po poistnej udalosti, vrátane strhnutia stojacich častí, odvoz sutiny a iných zvyškov na najbližšiu skôtku a na ich uloženie alebo zničenie,
 - h) náklady na demontáž alebo remontáž ostrých nepoškodených poistených vecí a na stavebné úpravy vykonané v súvislosti so znovuzobnovaním alebo opravou vecí poškodených, zničených alebo stratených pri poistnej udalosti,
 - i) náklady na zamedzenie alebo skratenie prerušenia prevádzky následkom poistnej udalosti.
4. Pokiaľ nie je v poistnej zmluve dojednané inak, poistenie pre prípad škôd spôsobených vichricou alebo kručobitím v zmysle čl. 4 VPP-M sa nevzťahuje na:
 - a) veci umiestnené na vonkajšej strane budovy (napr. firemné štíty, reklamné tabule, markízy, anténne systémy, vonkajšie osvetlenie, vonkajšie vedenie vrátane podporných konštrukcií),
 - b) hnutelné veci nachádzajúce sa na voľnom priestranstve.
5. Pokiaľ nie je v poistnej zmluve dojednané inak, poistenie pre prípad škôd spôsobených krádežou, kúpeľou alebo vandálistickým v zmysle čl. 7 VPP-M sa nevzťahuje na:
 - a) automaty na vhadzovanie mincí a na automaty na vydávanie a vymieňanie perňaz vrátane ich obsahu,
 - b) daň z pridanej hodnoty, ktorú je poistený povinný v zmysle zákona vrátiť do štátneho rozpočtu Slovenskej republiky za poistené veci v prípade poistnej udalosti,
 - c) náklady na odstránenie škôd na stavebných súčiastach nehnuteľností poškodených, zničených alebo stratených pri poistnej udalosti,
 - d) náklady na výmenu zámkov vstupných dverí do budovy v mieste poistenia, ak príšlo k poškodeniu, zničeniu alebo strate kľúča v dôsledku udalosti definovanej v čl. 7, ods. 1, písm. a) až d) VPP-M a to aj mimo miesta poistenia,
 - e) náklady na výmenu zámkov dverí od trezorov a trezorových miestností v mieste poistenia, ak príšlo k poškodeniu, zničeniu alebo strate kľúča v dôsledku udalosti definovanej v čl. 7, ods. 1, písm. a) až d) VPP-M a to aj mimo miesta poistenia.
6. Pokiaľ nie je v poistnej zmluve dojednané inak, poistenie pre prípad škôd na skle spôsobených rozbitím v zmysle čl. 9 VPP-M sa nevzťahuje na:
 - a) sklenené časti hnutelných vecí (napr. zasklenie nábytku, zrkadlá, osvetľovacie telesá, sklokeramické varené plochy a pod.),
 - b) veci umiestnené na vonkajšej strane budovy (napr. firemné štíty, reklamné tabule, vonkajšie osvetlenie a pod.),
 - c) náklady na špeciálnu povrchovú úpravu zasklenia (napr. maľba, písmo, lepr a pod.).

- d) náklady na prevádzku opravu zariadenia,
- e) náklady na lešenie alebo podobné pomocné prostriedky nutné na uskutočnenie opravy zariadenia,
- f) náklady na montáž a demontáž stavebných súčastí nutné na uskutočnenie opravy zariadenia (napr. ochranných sietí, montáže, uzáverov okien a pod.).

7. Poistenie sa nevzťahuje na:

- a) vozidlá, ktoré sú vyrobené alebo schválené na účely prevádzky v premávke na pozemných komunikáciách a podliehajú prihláseniu do evidencie vozidiel,
- b) plavidlá, lietadlá, prípadne iné zariadenia schopné pohybu v atmosfére,
- c) softwary a databázy údajov,
- d) vodstvo, pôdu, polia, lesy, živé hospodárske zvieratá, nepozberané poľnohospodárske plodiny, ovocné dreviny, pozberané poľnohospodárske plodiny uskladnené na voľnom priestranstve, produkty živočíšnej výroby uskladnené na voľnom priestranstve,
- e) náklady na dekontamináciu pôdy a vody,
- f) vrtne veže vrátane príslušenstva,
- g) pozemné komunikácie (ďalnice, cesty, miestne komunikácie, účelové komunikácie) vrátane mostov, nadvýškov, tunelov, nadvýškov a podchodov,
- h) atomové elektrárne a zariadenia na prípravu jadrového paliva pre tieto elektrárne, vrátane príslušenstva,
- i) vecí, ktoré sú dlhodobou nevyužívané alebo nevyužívané,
- j) rozvody elektriny, plynu, vody, tepla a elektronické komunikačné siete, pokiaľ nie sú súčasťou predmetu poistenia.

**Článok 11
Všeobecné výšky z poistenia**

- 1. Poistenie sa nevzťahuje na škody alebo náklady akejkoľvek povahy spôsobené, vyplývajúce z/zo alebo vzniknuté v príčinnej súvislosti z/so:
 - a) vojnovými udalosťami, vyhlásením vojnového stavu alebo výnimočného stavu, napadnutím alebo činom vonkajšieho nepriateľa, nepriateľskej akcie (bez ohľadu na to, či bola vojna vypovedaná alebo nie),
 - b) revolúciou, povstaním, vzburou, štátnym alebo vojenským prevratom, občianskou vojnou, demonštráciou, zabavením, povinnosťami uloženými pri obrane štátu (napr. poskytnutím vecných prostriedkov na plnenie úloh obrany štátu), alebo represívnymi zbraňami štátnych orgánov,
 - c) vnútornými nepokojmi, štrajkom, výukou,
 - d) akýmkoľvek teroristickým činom; vyúčená je takáto škoda spôsobená pri vykonávaní opatrení na kontrolu, prevenciu, potlačenie alebo inak sa vzťahujúca k teroristickému činu; pre účely tohto poistenia teroristický čin znamená čin zahrňujúci, ale nie obmedzený na použitie sily alebo násilia a/alebo jeho hrozby osobou alebo skupinou osôb, konajúcich samostatne alebo v mene alebo v spojení s akoukoľvek organizáciou alebo vládou, vykonaný z politických, náboženských, ideologických alebo iných podobných pohľadov, s úmyslom ovplyvniť vládu a/alebo zastrášiť obyvateľstvo alebo jeho časť,
 - e) jadrovou energiou alebo jadrovým žiarením akéhokoľvek druhu alebo rádioaktívnou kontamináciou,
 - f) banýrnymi nákladmi,
 - g) znečistením, zamorením, kontamináciou vrátane presakovania,
 - h) úmyselným konaním, úmyselným opomenutím konania, alebo vedomou nebanálnosťou poisteného alebo inej osoby konajúcej na povel poisteného, osoby ťažkej poistenému alebo osoby žijúcej s poisteným v spoločnej domácnosti,

**Článok 12
Miesto poistenia**

- 1. Miestom poistenia je budova, miestnosť alebo miesto nachádzajúce sa na území Slovenskej republiky, vymedzené v poistnej zmluve adresou alebo katastrálnymi územiami s číslom parcely (pozemku). Keď sa poistené veci nachádzajú, ak nie je ďalej vo VPP-M alebo v poistnej zmluve dojednané inak.
- 2. Poistenie sa vzťahuje aj na iné miesto (náhradné miesto) ako miesto poistenia uvedené v poistnej zmluve, pokiaľ poistený na nevyhnutnú dobu premiestni poistené veci z dôvodu bezprostredne hrozjacej alebo už vzniknutej poistnej udalosti. Poistenie sa na náhradné miesto vzťahuje odo dňa premiestnenia poistených vecí, len ak poistený oznámi poisťovateľovi adresu tohto miesta a zoznam premiestnených vecí do 14 kalendárnych dní od ich premiestnenia.
- 3. Miestom poistenia pre veci vymenované v čl. 10, ods. 3, písm. a) a b) VPP-M sú úschovňové objekty alebo trezory uvedené v zmluvných dojednaniach, nachádzajúce sa v mieste poistenia uvedenom v poistnej zmluve. Trezory musia spĺňať podmienku klasifikácie podľa príslušnej technickej normy.
- 4. Miestom poistenia pre prepravované veci poistené pre prípad lúpeže v zmysle čl. 7, ods. 1, písm. c) VPP-M je územie Slovenskej republiky, ak nie je v poistnej zmluve uvedené inak.

**Článok 13
Vznik a zánik poistenia**

- 1. Čas, na ktorý sa dojedná poistenie, je poistná doba. Časť poistnej doby dohodnutá v poistnej zmluve, za ktorú sa platí poistné, je poistné obdobie. Pri krátkodobých poisteniach (poistná doba kratšia ako jeden rok) sú poistná doba a poistné obdobie totožné.
- 2. Poistenie môže byť dojednané na dobu neurčitú alebo na dobu určitú.
- 3. Poistenie vzniká prvým dňom nasledujúcim (od 00:00 hod.) po dni uzavretia poistnej zmluvy, pokiaľ nie je v poistnej zmluve dojednané inak.
- 4. Poistenie zanikne pre neplatenie poistného:
 - a) ak poistné za prvé poistné obdobie alebo jednorazové poistné nebolo zaplatené do troch mesiacov odo dňa jeho splatnosti,
 - b) ak poistné za ďalšie poistné obdobie nebolo zaplatené do jedného mesiaca odo dňa doručenia výzvy poisťovateľa na jeho zaplatenie, ak nebolo poistné zaplatené pred doručením tejto výzvy. Výzva poisťovateľa obsahuje upozornenie, že poistenie zanikne, ak nebude zaplatené.
 Poistenie zanikne pre neplatenie aj v prípade, ak bola zaplatená len časť poistného.

5. Poistenie zanikne výpoveďou:

- a) jednej zo zmluvných strán do dvoch mesiacov po uzavretí poistnej zmluvy. Výpovedná lehota je osemdenná, jej uplynutím poistenie zanikne,
- b) ku koncu poistného obdobia: výpoveď sa musí dať spoň 6 týždňov pred jeho uplynutím,
- c) jednej zo zmluvných strán do jedného mesiaca odo dňa poskytnutia poistného plnenia alebo jeho zamietnutia. Výpovedná lehota je osemdenná, jej uplynutím poistenie zanikne,
- d) do dvoch mesiacov odo dňa, kedy sa poisťovateľ dozvedel o zmene v skutočnostiach, ktoré boli podkladom pri uzavretí poistnej zmluvy, pokiaľ zmluvné strany neakceptujú uvedené zmeny úpravou poistnej zmluvy; poistenie v takom prípade zanikne doručením výpovede druhej zmluvnej strane.

6. Poistenie zanikne odmietnutím poistného plnenia v zmysle čl. 16, ods. 11 VPP-M.

- 7. Poistenie zanikne odstúpením od poistnej zmluvy pri vedomom porušení povinností uvedených v čl. 20, ods. 1, písm. b), ak pri pravidlom a úplnom zodpovedaní otázok by poisťovateľ poistnú zmluvu neuzatvoril. Toto právo môže poisťovateľ uplatniť do troch mesiacov odo dňa, keď taká skutočnosť zistil, inak právo zanikne.

8. Poistenie zanikne:

- a) uplynutím doby, na ktorú bolo dojednané (poistenie dojednané na dobu určitú),
- b) ak odpadne možnosť, že poistná udalosť nastane,
- c) zánikom poisteného.

9. Ďalšie dôvody zániku poistenia dané všeobecne záväznými právnymi predpismi nie sú ustanoveniami tohto článku dotknuté.

**Článok 14
Poistná hodnota, poistná suma**

- 1. Poistná hodnota je hodnota poistených vecí v danom čase a mieste. Poistnou hodnotou môže byť:
 - a) nová hodnota - hodnota, ktorú je nutné v mieste poistenia vynaložiť na znovunadobudnutie novej veci rovnakého druhu a kvality,
 - b) časová hodnota - nová hodnota znižovaná o zodpovedajúcu mieru opotrebovania alebo iného znehodnotenia veci.
- 2. Vec je poistená na novú hodnotu, pokiaľ miera opotrebovania alebo iného znehodnotenia veci nepresiahne 60 %. Pokiaľ miera opotrebovania alebo iného znehodnotenia veci presiahne 60 %, vec je poistená na časovú hodnotu.
- 3. Poistná suma je podkladom pre výpočet poistného a zároveň maximálnou hranicou poistného plnenia za poistné obdobie. Poistná suma sa stanoví pre jednotlivé položky predmetov poistenia a mala by zodpovedať ich poistnej hodnote. Poistnú sumu stanoví vždy na vlastnú zodpovednosť poisťovník.
- 4. Pokiaľ nie je možné stanoviť poistnú sumu zodpovedajúcu poistnej hodnote alebo v prípadoch stanovených poisťovateľom, môže byť dojednané poistenie na prvé riziko, kde poisťovník stanoví poistnú sumu pre položky predmetov poistenia. Takto stanovená poistná suma je hornou hranicou poistného plnenia poisťovateľa zo všetkých poistných udalostí, ktoré nastali v poistnom období. Skutočnosť, že pre jednotlivé položky je dojednané poistenie na prvé riziko, musí byť jednoznačne uvedená v poistnej zmluve.

**Článok 15
Poistné**

- 1. Poistné je cena za poskytnutú poistnú ochranu zo strany poisťovateľa, ktorú uhrádza poisťovník:
 - a) za poistné obdobie (bežné poistné) alebo
 - b) ako poistné určené za celú poistnú dobu (jednorazové poistné)
 v termínoch splatnosti dohodnutých v poistnej zmluve.
- 2. Poistné je stanovené sadzbou z poistných súm pre jednotlivé položky predmetov poistenia. Výšku sadzby stanoví poisťovateľ.
- 3. V poistnej zmluve je možné dohodnúť, že poisťovník uhradí poistné za poistné obdobie v splátkach. Pri dojednaní poloročného alebo štvrtročného platenia splátok poistného sa účtuje k poistnému prirážka, a to 3 % z ročného poistného za platenie v poloročných splátkach a 5 % z ročného poistného za platenie v štvrtročných splátkach. Ak bolo dohodnuté platenie poistného v splátkach, platí, že pre nezaplatenú jednu splátku poistného môže poisťovateľ žiadať poisťovníka o zaplatenie všetkých splátok poistného za celé poistné obdobie, v ktorom mal poisťovník splátať poistného zaplatiť poisťovník za celé poistné obdobie, na základe takejto žiadosti splátky poistného poisťovateľovi zaplatiť. Poisťovateľ má nárok na úrok z omeškania za každý deň omeškania.
- 4. Pri platení poistného prostredníctvom pošty alebo banky je pre zaplatenie poistného rozhodujúci deň pripísania platby na účet poisťovateľa.
- 5. Ak príde v priebehu poistného obdobia k zmene v skutočnostiach, ktoré boli podkladom pri uzavretí poistnej zmluvy, je poisťovateľ oprávnený dňom tejto zmeny navrhnúť poisťovníkovi úpravu výšky poistného.
- 6. Poisťovateľ má právo na poistné za dobu od vzniku do zániku poistenia. Ak zanikne poistenie pred uplynutím poistného obdobia, za ktoré bolo poistné zaplatené, poisťovateľ je povinný zvyšujúcu časť poistného vrátiť. Ak nastala poistná udalosť a dôvod ďalšieho poistenia tým odpadol, pokiaľ poisťovateľovi poistné do konca poistného obdobia, v ktorom poistné udalosť nastala.

**Článok 16
Plnenie poisťovateľa**

- 1. Právo poisteného na plnenie poisťovateľa (poistné plnenie) vznikne, ak nastala poistná udalosť.
- 2. Poistnou udalosťou je akákoľvek náhodná udalosť, s ktorou je podľa príslušných ustanovení poistnej zmluvy spojená povinnosť poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie. Náhodnou škodovou udalosťou je taká udalosť, pri ktorej vznikne na predmete poistenia škoda, ktorá nastane v mieste poistenia počas trvania poistenia náhle

a nečakane a o ktorej v čase dojednania poistnej zmluvy poisťovateľ a poistený predpokladajú, že môže nastať, avšak nie je isté, či nastane, a kedy nastane.

3. Ak príde k poškodeniu, zničeniu alebo strate vecí poistnou udalosťou, uhradí poisťovateľ primerané a hospodárne náklady zvyčajne v mieste vzniku poistnej udalosti, na jej opravu alebo znovunadobudnutie (rozhodujúca je nižšia suma z uvedených nákladov). Poisťovateľ poskytne poistné plnenie do výšky príslušnej hodnoty vecí stanovenej podľa čl. 14, ods. 1 a 2 VPP-M ku dňu vzniku poistnej udalosti, najviac však poistnú sumu alebo limit poistného plnenia stanovené v poistnej zmluve (rozhodujúca je nižšia suma).
4. Poistné plnenie za zásoby, ktoré poistený vyrobil alebo sú po záručnej dobe, je obmedzené ich dosiahnuteľnou predajnou cenou.
5. Ak príde poistnou udalosťou k poškodeniu, zničeniu alebo strate poistených listinných cenných papierov, peňazí alebo cenín, uhradí poisťovateľ:
 - a) v prípade listinných cenných papierov sumu vynaloženú na umorenie a pokiaľ emitent nevydá ich duplikát, sumu, o ktorú sa majetok poisteného v listinných cenných papieroch znížil a to v menšej hodnote, v hodnote vyjadrenej emisným kurzom alebo kurzom v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov,
 - b) v prípade peňazí alebo cenín, pokiaľ emitent nevydá ich duplikát, sumu, o ktorú sa majetok poisteného v peniazoch alebo ceninách znížil v ich nominálnej hodnote.
6. Poisťovateľ poskytne poistné plnenie za všetky poistné udalosti, ktoré nastali v priebehu poistného obdobia, maximálne vo výške:
 - a) poistnej sumy stanovenej pre príslušnú položku predmetu poistenia a poistné obdobie, alebo
 - b) výšimného limitu poistného plnenia, dojednaného pre príslušnú položku predmetu poistenia v poistnej zmluve.Pre určenie výšky poistného plnenia je rozhodujúca nižšia z uvedených súm.
7. Zvyšky poškodenej alebo zničenej veci zostávajú vo vlastníctve poisteného a ich hodnota sa odpočítava od výšky škody.
8. Po vzniku poistnej udalosti sa zníži poistná suma pre príslušnú položku predmetu poistenia a poistné obdobie o výšku vyplateného poistného plnenia. Výška poistnej sumy môže byť na návrh poistníka pri doplatení poistného upravená. Toto dojednanie nemá vplyv na podpoistenie.
9. Ak nastane poistná udalosť na veci poistené na novú hodnotu, poskytne poisťovateľ poistné plnenie presahujúce časovú hodnotu, len ak poistený do troch rokov od poistnej udalosti zrealizuje opravu takejto veci alebo znovunadobudnutie vecí rovnakého druhu a kvality v mieste poistenia, resp. aj na inom mieste Slovenskej republiky, ak nie je jej znovunadobudnutie v mieste poistenia realizovateľné z dôvodov právnych alebo ekonomických.
10. Poisťovateľ uhradí primerané a hospodárne vynaložené náklady zvyčajne v mieste vzniku poistnej udalosti v príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou na opatrenia vykonané poisteným na odvrátenie vzniku bezprostredne hroziacej škody alebo na zmiernenie následkov škody, vrátane opatrení neúspešných, ak boli primerané okolnostiam. Náhrada týchto nákladov spoločne s poistným plnením za poškodené veci je obmedzená poistnou sumou pre jednotlivé položky predmetov poistenia. Ak boli tieto opatrenia vykonané na pokyn poisťovateľa, sú hračené aj nad dojednanú poistnú sumu. Náklady na zásah hasičov alebo iných osôb, ktoré sú povinné zasiahnuť vo verejnom záujme, poisťovateľ nehradí.
11. Ak sa poisťovateľ dozvie až po poistnej udalosti, že jej príčinou je skutočnosť, ktorú je vedome nepravdivé alebo neúplné odpovede nemohol zistiť pri dojednaní poistenia a ktorá pre uzavretie poistnej zmluvy bola podstatná, je oprávnený poistné plnenie z poistnej zmluvy odmietnuť. Odmietnutím poistného plnenia padá tohto odseku poistenie zanikne.
12. Poisťovateľ je oprávnený poistné plnenie primerane znížiť alebo zamietnuť v prípade porušenia povinností uvedených vo VPP-M, zmluvných dojednaniach alebo poistnej zmluve, pokiaľ takéto porušenie povinností malo podstatný vplyv na vznik poistnej udalosti alebo rozsah následkov poistnej udalosti.
13. Ak poistený uvedie poisťovateľovi úmyselne do omylu o podstatných okolnostiach týkajúcich sa vzniku nároku na poistné plnenie alebo jeho výšky, nie je poisťovateľ povinný poskytnúť poistné plnenie z poistnej udalosti.
14. Poistné plnenie je splátné do 15 dní, len čo poisťovateľ skončil vyšetrovanie nutné na zistenie rozsahu svojej povinnosti plniť. Ak nemôže byť vyšetrovanie ukončené do 30 dní po tom, ako sa poisťovateľ dozvedel o vzniku poistnej udalosti, poskytne poistenému na jeho žiadosť primeraný predpoklad.
15. Poisťovateľ poskytne poistné plnenie v mene platnej na území Slovenskej republiky. Pri prepočte cudzej meny na menu platnú na území Slovenskej republiky vychádza poisťovateľ z kurzu Európskej centrálnej banky ku dňu vzniku poistnej udalosti.
16. Poisťovateľ má právo odpočítať od poistného plnenia sumu zodpovedajúcu dlžnému poistnému.

Článok 17 **Podpoistenie**

1. Ak je v dobe vzniku poistnej udalosti poistná suma jednotlivých položky predmetu poistenia nižšia ako jej poistná hodnota, poskytne poisťovateľ poistné plnenie, ktoré je k výške škody v rovnakom pomere ako poistná suma k poistnej hodnote.
2. V prípade dojednania poistenia na prvé riziko podľa čl. 14, ods. 4 VPP-M sa ustanovenie ods. 1 tohto článku neuplatňuje.

Článok 18 **Spoluúčast**

1. Poistený sa podieľa na poistnom plnení z každej poistnej udalosti pevnou stanovenou sumou alebo percentom stanoveným v poistnej zmluve, resp. ich kombináciou (ďalej len „spoluúčast“).
2. Spoluúčast dojednaná v poistnej zmluve sa odpočíta od výsledného poistného plnenia.

Článok 19 **Znalecké konanie**

1. V prípade poistnej udalosti je možné dohodnúť, že výška poistného plnenia poisťovateľa bude stanovená v znaleckom konaní.
2. Pri znaleckom konaní platí:
 - a) poistený aj poisťovateľ vymenujú svojho znalca do 15 dní od uzavretia dohody v zmysle ods. 1 tohto článku VPP-M a o jeho menovaní bezodkladne upovedomia druhú stranu. Znalec nesmie mať voči strane, ktorou bol vymenovaný, žiadne obchodné ani pracovnoprávne vzťahy, prípadnú námietku proti vymenovaniu znalca musí druhá strana vzniesť pred začatím jeho činnosti,
 - b) znalci vymenovaní obidvoma stranami sa ešte pred začiatkom svojej činnosti dohodnú na osobe tretieho znalca s hlasom rozhodujúcim pre prípad ich nezhody,
 - c) obaja znalci vymenovaní zúčastnenými stranami spracujú nezávisle na sebe znalecký posudok o sporných otázkach,
 - d) tento znalecký posudok odovzdávajú obidvaja znalci zároveň poistenému aj poisťovateľovi, v prípade existencie rozporov odovzdá poisťovateľ obidva spracované posudky tretiemu znalcovi s hlasom rozhodujúcim. Tento znalec urobí rozhodnutie v sporných otázkach a toto svoje rozhodnutie, ktoré je záväzné pre obe strany, odovzdá poistenému aj poisťovateľovi,
 - e) náklady svojho znalca hradí každá strana, náklady znalca s hlasom rozhodujúcim obidve strany rovnakým dielom.
3. Znaleckým konaním nie sú dotknuté práva a povinnosti poisteného a poisťovateľa, upravené právnymi predpismi, poistnou zmluvou, zmluvnými dojednaniami a VPP-M.

Článok 20 **Povinnosti poistníka, poisteného**

1. Poistník a/alebo poistený je povinný:
 - a) platiť poistné spôsobom dohodnutým v poistnej zmluve, v prípade platenia poistného prostredníctvom pošty alebo banky dodržiavať účtovacie dáta pre platu poistného určené poisťovateľom,
 - b) odpovedať pravdivo a úplne na všetky písomné otázky poisťovateľa týkajúce sa dojednávaného poistenia,
 - c) bezodkladne oznámiť poisťovateľovi akúkoľvek zmenu v náležitostiach, ktoré boli podkladom pri uzavretí poistnej zmluvy,
 - d) dodržiavať ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov, technických noriem, VPP-M, zmluvných dojednaní a poistnej zmluvy,
 - e) viesť evidenciu poistených vecí uvedených v článku 10, ods. 3, písm. a) až d) a túto spolu so záložnými nosičmi elektronických dát uložiť tak, aby v prípade poistnej udalosti nemohla byť poškodená, zničená alebo stratená spolu s poistenými vecami,
 - f) oznámiť poisťovateľovi, že uzavrel ďalšie poistenie rovnakých položiek predmetu poistenia, na rovnaké riziko u iného poisťovateľa a oznámiť jeho obchodné meno a výšku poistnej sumy,
 - g) dbať, aby poistená udalosť nenastala a vykonávať primerané opatrenia na jej odvrátenie.
2. V prípade vzniku škody je poistený povinný:
 - a) bezodkladne oznámiť vznik škody poisťovateľovi,
 - b) bezodkladne oznámiť políciu vznik škody, ktorá nastala za okolností vzbudzujúcich podozrenie zo spáchania trestného činu,
 - c) vykonávať primerané opatrenia na zmiernenie následkov škody, a podľa možnosti si k tomu vyžadiť pokyny poisťovateľa a postupovať v súlade s nimi,
 - d) nemeniť bez súhlasu poisťovateľa stav vzniknutých škodou, ak to nie je nevyhnutné na odvrátenie alebo zmiernenie následkov škody alebo v rozpore so všeobecným záujmom,
 - e) poskytnúť poisťovateľovi potrebnú súčinnosť na zistenie príčin a výšky škody, podľa právnej povinnosti o jej vzniku a rozsahu a predložiť v dohodnutej lehote doklady vyžadované poisťovateľom,
 - f) umožniť poisťovateľovi alebo osobám ním povereným, všetky vyšetrovania potrebné pre posúdenie nároku na poistné plnenie a jeho výšku a predložiť k tomu potrebné podklady a informácie,
 - g) zabezpečiť voči inému právo na náhradu vzniknutej škody alebo iné obdobné práva a uplatniť nárok na náhradu vzniknutej škody voči tomu, kto za škodu zodpovedá,
 - h) bezodkladne začať umorovacie konanie listinných cenných papierov stratených pri škode,
 - i) bezodkladne oznámiť poisťovateľovi nájdenie poistených vecí alebo ich zvyškov stratených v súvislosti s poistnou udalosťou; pri prevzatí týchto vecí je povinný vrátiť zodpovedajúcu časť poistného plnenia.

Článok 21 **Doručovanie písomností**

Poistník a poistený je povinný písomne oznámiť poisťovateľovi zmenu svojej adresy bez zbytočného odkladu. Poisťovateľ zasiela písomnosti na poslednú známu adresu poistníka alebo poisteného. Písomnosť poisťovateľa určená poistníkovi alebo poistenému (ďalej len „adresát“) sa považuje za doručenie dňom prevzatia písomnosti adresátom alebo dňom, kedy adresát prevzatie písomnosti odoprel. V prípade, že sa písomnosť uložila na pošte kvôli nezastihnutiu adresáta s tým, že si ju adresát v príslušnej lehote nevyzdvihol na pošte, považuje sa za doručenie v posledný deň tejto lehoty, aj keď sa adresát o jej ukázaní nedozvedel. V prípade, že je písomnosť vrátená poisťovateľovi ako nedoručená z dôvodu, že adresáta nemožno zistiť na adrese, ktorej zmenu adresát neoznámil, písomnosť sa považuje za doručenie dňom jej vrátenia poisťovateľovi.

Článok 22 **Záväznosť ustanovenia**

1. Od ustanovení týchto VPP-M je možné sa v poistnej zmluve odchýliť, ak to nie je v jednotlivých ustanoveniach uvedené inak.
2. Poistná zmluva pre toto poistenie sa riadi právom Slovenskej republiky. Pre riešenie sporov, týkajúcich sa poistnej zmluvy pre toto poistenie, je založená právomoc súdov Slovenskej republiky.
3. VPP-M nadobudajú účinnosť 1.5.2012.

Doložka M-01: Limity plnenia a podmienky zabezpečenia pre poistenie majetku

Článok 1 Úvodné ustanovenia

Táto Doložka dopĺňa Všeobecné poisťné podmienky poistenia majetku právnických a podnikajúcich fyzických osôb (ďalej len „VPP-M“), a je neoddeliteľnou súčasťou horeuvedenej poisťnej zmluvy.

Článok 2 Predmety poistenia, poisťná suma

Poistenie budov

1. Predmetmi poistenia sú budovy, haly a stavby (ďalej len „budovy“) v zmysle čl. 10 ods. 1 a 2 VPP-M, poistené do výšky poisťnej sumy stanovenej poisťníkom, uvedenej v poisťnej zmluve. Poisťná suma môže byť stanovená na novú alebo časovú hodnotu v zmysle VPP-M čl. 14 ods. 1 písm. a) alebo b).
2. Pokiaľ sú v poisťnej zmluve ako predmet poistenia dojednané stavebné úpravy v prenajatých priestoroch vzťahujú sa poistenie na stavebné úpravy v mieste poistenia uvedené v poisťnej zmluve, ktoré poistený vykonal na svoje náklady v priestoroch, ktoré užíva na základe nájomnej zmluvy. Stavebné úpravy sú poistené do výšky poisťnej sumy stanovenej poisťníkom, uvedenej v poisťnej zmluve. Poisťná suma je stanovená na novú hodnotu v zmysle VPP-M čl. 14 ods. 1 písmeno a).

Poistenie hnuťných vecí

3. Predmetmi poistenia sú hnuťné veci (výrobné a prevádzkové zariadenia vrátane registračných pokladníc, zásoby, veci zamestnancov) v zmysle VPP-M, čl. 10 ods. 1 a 2 poistené do výšky poisťnej sumy stanovenej poisťníkom, uvedenej v poisťnej zmluve. Poisťná suma môže byť stanovená na novú alebo časovú hodnotu v zmysle VPP-M, čl. 14 ods. 1, písm. a) alebo b).
4. Veci poistené na časovú hodnotu sú predmetom poistenia len ak sú konkrétne vymenované v zozname, ktorý je súčasťou poisťnej zmluvy.
5. Ak je to v poisťnej zmluve osobitne dojednané, poistenie sa vzťahuje aj na hnuťné veci, s ktorými sa poistený zúčastňuje na výstave alebo veľtrhu. V zmysle VPP-M čl. 10, ods. 1, 2, a odchylné od čl. 10 ods. 3 písm. c) a d), a ods. 5 písm. b), sa dojednáva, že predmetom poistenia sú:
 - a) hnuťné veci vrátane registračných pokladníc,
 - b) výstavné modely, vzory, prototypy, exponáty a výrobné zariadenia nepoužiteľné pre štandardnú produkciu,
 - c) veci umeleckej, zberateľskej, historickej hodnoty alebo starozhľadnosti,
 pokiaľ sú tieto uvedené v zozname poistených vecí s popisom vecí, výrobným resp. inventárnym číslom a poistnou hodnotou. Zoznam poistených vecí je súčasťou poisťnej zmluvy.
6. Odchylné od VPP-M čl. 10 ods. 4 písm. b) sa dojednáva, že poistenie sa vzťahuje aj na hnuťné veci nachádzajúce sa mimo budovy, ktorých umiestnenie mimo budovy je obvyklé.

Článok 3 Limity poisťného plnenia

1. Pokiaľ sú v poisťnej zmluve ako predmet poistenia dojednané aj veci zamestnancov, vzťahuje sa poistenie na:
 - a) veci osobnej potreby zamestnancov, ktoré sa obvykle nosia do zamestnania, do výšky 200 EUR na jedného zamestnanca a navyše
 - b) všetky veci zamestnancov, ktoré boli do miesta poistenia prinesené na žiadosť alebo so súhlasom zamestnávateľa v súvislosti s plnením pracovných úloh do výšky 1 000 EUR.
 Poistenie sa nevzťahuje na peniaze v hotovosti a cenné papiere zamestnancov.
2. Ak príde k poškodeniu, zničeniu alebo strate poistenej veci poistnou udalosťou, poisťovateľ uhradí v jednom poistnom období za poistnou udalosťou poistnú:
 - a) cennošť (peniaze, listinné cenné papiere, ceňiny, drahé kovy, klenoty a iné cennošty) do výšky 1 000 EUR. Uvedené veci musia byť v mieste poistenia chránené:
 - proti krádeži v uzamknutom priestore zabezpečenom minimálne základným mechanickým zabezpečením
 - proti lúpeži pod dohľadom spoľahlivej osoby,

- b) nosiče dát a záznamy účtovnej, výrobné a prevádzkovej dokumentácie, ak vzniknú náklady na ich obnovenie (ďalej len „obnova dát“), do výšky 1 000 EUR. Uvedené veci musia byť v mieste poistenia chránené proti krádeži v uzamknutom priestore zabezpečenom minimálne základným mechanickým zabezpečením.
 - c) umelecké predmety (veci umeleckej, zberateľskej, historickej hodnoty, starozhľadnosti) do výšky 1 000 EUR a výstavné modely (vzory, prototypy, exponáty a výrobné zariadenia nepoužiteľné pre štandardnú produkciu) do výšky 1 000 EUR. Uvedené veci musia byť v mieste poistenia chránené proti krádeži v uzamknutom priestore zabezpečenom minimálne základným mechanickým zabezpečením.
 - d) nevyhnutné náklady na vypratanie miesta poistenia vrátane strhnutia stojacich častí, odvoz sutiny a iných zvyškov na najbližšiu skládku a na ich uloženie alebo zničenie (ďalej len „náklady na vypratanie“) do výšky 1 000 EUR.
 - e) nevyhnutné náklady na demontáž alebo remontáž ostatných nepoškodených stavebných súčastí budovy a ostatných nepoškodených poistených vecí a na stavebné úpravy vykonané na ostatných nepoškodených stavebných súčastiach budovy, v súvislosti so znovuzaoštráním alebo opravou vecí poškodených, zničených alebo stratených pri poistnej udalosti, do výšky 1 000 EUR.
 - f) nevyhnutné náklady na odstránenie škôd na stavebných súčastiach budovy, ku ktorým prišlo v dôsledku krádeže, lúpeže alebo vandalizmu, ale len v priamej súvislosti s krádežou alebo pokusom o krádež poistených hnuťných vecí, do výšky 650 EUR, vrátane nevyhnutných nákladov na výmenu zámkov vstupných dverí do poistenej budovy v mieste poistenia v zmysle čl. 10 ods. 5 písm. d) VPP-M. Poistenie sa nevzťahuje na škody spôsobené postriekaním sprejmi a grafitmi, rozbitím skla a na rozostavaných stavebných objektoch.
 - g) náklady na odstránenie škôd na predmetoch pripravených zvonku pláňa budovy (napr. firemné štíty, reklamné tabule, markízy, anténne systémy, vonkajšie osvetlenie, vonkajšie vedenie) vrátane podporných konštrukcií, ku ktorým prišlo v dôsledku víchrice, do výšky 1 000 EUR.
 - h) veci uvedené v čl. 2 ods. 6 tejto doložky do výšky 1 000 EUR.
- Pre položky uvedené v tomto ods. môžu byť dohodnuté vyššie limity poisťného plnenia, ak sú osobitne dojednané v poisťnej zmluve.

3. Pre položky uvedené v ods. 2 sa môže dohodnúť zvýšenie uvedených limitov poisťného plnenia o poistné sumy uvedené v poisťnej zmluve. V takom prípade poistený musí splniť podmienky stanovené poisťovateľom v čl. 4.
4. Pokiaľ je v poisťnej zmluve dojednané zlomkové poistenie pre jednotlivé riziká, je horná hranica poisťného plnenia určená stanoveným percentom z poisťnej sumy, alebo limitom poisťného plnenia uvedeným v poisťnej zmluve.
5. V prípade poistnej udalosti spôsobenej úderom blesku poisťovateľ uhradí v jednom poistnom období poistné plnenie do výšky limitu 1 000 EUR za škody spôsobené prepätím alebo indukciou na elektrických alebo elektronických zariadeniach, ktoré sú súčasťou poistenej budovy.

Článok 4 Spôsoby zabezpečenia poistených vecí pre krádež, lúpež a vandalizmus

1. Pre stanovenie výšky poisťného plnenia je rozhodujúci stav zabezpečenia miesta poistenia v dobe vzniku poistnej udalosti. Všetky požadované zabezpečovacie prvky musia byť v čase poistnej udalosti funkčné a v aktivovanom stave. Výlučne iba zabezpečovacie prvky uvedené v tejto Doložke alebo v poisťnej zmluve sa považujú za prekážky alebo opatrenia chrániace poistenú vec pred rizikami uvedenými v čl. 7 ods. 1 VPP-M.
2. Ak dôjde k poškodeniu alebo zničeniu poistených nosičov dát a záznamov účtovnej, výrobné a prevádzkovej dokumentácie požiarom, poskytne poisťovateľ poisťné plnenie do výšky poisťnej sumy stanovenej v poisťnej zmluve, pokiaľ uvedené predmety poistenia boli uložené v úschovňových objektoch s požiarnou odolnosťou minimálne 60 P (pre magnetické a optické nosiče dát 60 DIS). Proti krádeži musia byť nosiče dát a záznamov účtovnej, výrobné a prevádzkovej dokumentácie chránené v uzamknutom priestore zabezpečenom minimálne základným mechanickým zabezpečením.
3. Ak dôjde ku krádeži poistených hnuťných vecí v zmysle čl. 7 VPP-M z uzamknutého priestoru budovy, alebo k ich poškodeniu vandaliským činom, poskytne poisťovateľ poisťné plnenie za výrobné a prevádzkové zariadenia, zásoby a veci zamestnancov do výšky limitov poisťného plnenia uvedených v tabuľke č. 1. Limity poisťného plnenia závisia od bezpečnostnej

triedy (ďalej aj "BT") stanovenej pre poistenú prevádzku v poisťovej zmluve, úrovne mechanického zabezpečenia a zabezpečenia elektrickou zabezpečovacou signalizáciou (EZS). Tieto podmienky zabezpečenia a limity poisťného plnenia sa nevzťahujú na poistené vozidlá.

Tabuľka č. 1

BT	Mechanické zabezpečenie	Zabezpečenie elektrickou zabezpečovacou signalizáciou (EZS) s vývodom signálu			
		bez EZS	lokálny	ATV	PCO
Limity poisťného plnenia (v EUR)					
1, 2	základné	10 000	50 000	100 000	400 000
	rozšírené	20 000	100 000	150 000	500 000
	špeciálne	50 000	150 000	200 000	800 000
3	základné	5 000	15 000	100 000	200 000
	rozšírené	15 000	30 000	150 000	400 000
	špeciálne	30 000	50 000	200 000	600 000
4	rozšírené	0,00	5 000	50 000	200 000
	špeciálne	0,00	15 000	200 000	600 000
5	špeciálne	0,00	0,00	0 00	600 000

4. Ak dôjde ku krádeži poistených hmotných vecí uložených mimo budovy, poskytne poisťovateľ poisťné plnenie za výrobné a prevádzkové zariadenia, zásoby a veci zamestnancov, ktorých uskladneme mimo budovy je obvyklé, nasledovne:

- do 2 000 EUR, ak je priestranstvo vybavené funkčným oplatením celého pozemku s minimálnou výškou 190 cm a uzamknutou bránou,
- do 20 000 EUR, ak je priestranstvo zabezpečené minimálne spôsobom uvedeným pod písm. a) tohto ods. a súčasne buď strážené fyzickou strážou alebo vybavené funkčnou elektrickou zabezpečovacou signalizáciou s lokálnym vývodom signálu,
- do 50 000 EUR, ak je priestranstvo zabezpečené minimálne spôsobom uvedeným pod písm. a) tohto ods. a súčasne buď strážené fyzickou strážou ozbrojenou strelnou zbraňou pripravenou na obranu (za alternatívu strelnú zbraň sa akceptuje služobný pes), alebo vybavené funkčnou elektrickou zabezpečovacou signalizáciou s napojením na pulz centralizovanej ochrany.

5. Ak dôjde k **lúpeži poistených vecí spáchanéj v budove alebo na pozemku v mieste poistenia**, poskytne poisťovateľ poisťné plnenie za odcudzené výrobné a prevádzkové zariadenia a veci zamestnancov

- do 5 000 EUR, ak je miesto poistenia pod dohľadom spoľahlivej osoby,
- do 20 000 EUR, z toho činnosti do 5 000 EUR, ak je miesto poistenia buď pod dohľadom spoľahlivej osoby disponujúcej možnosťou aktivovať elektrickú zabezpečovaciu signalizáciu proti lúpežnému prepadnutiu s napojením na pulz centralizovanej ochrany alebo strážené fyzickou strážou ozbrojenou strelnou zbraňou pripravenou na obranu.

6. Ak dôjde ku krádeži poistených **cennoštv z uzamknutého trezoru**, poskytne poisťovateľ poisťné plnenie do výšky limitov poisťného plnenia uvedených v tabuľke č. 2. Limity poisťného plnenia závisia od typu odolnosti trezoru, úrovne mechanického zabezpečenia priestoru a zabezpečenia elektrickou zabezpečovacou signalizáciou (EZS).

Tabuľka č. 2

Trieda odolnosti trezoru podľa STN EN 1143-1	Mechanické zabezpečenie	Zabezpečenie elektrickou zabezpečovacou signalizáciou (EZS) s vývodom signálu			
		bez EZS	lokálny	ATV	PCO
Limity poisťného plnenia (v EUR)					
0. alebo necertifikovaný	základné	1 500	2 000	3 000	5 000
	rozšírené	2 000	3 000	4 000	6 000
	špeciálne	3 000	5 000	6 000	7 000
I	základné	5 000	6 000	7 000	15 000
	rozšírené	6 000	7 000	10 000	20 000
	špeciálne	7 000	10 000	15 000	30 000
II	základné	7 000	10 000	20 000	40 000
	rozšírené	10 000	15 000	30 000	50 000
	špeciálne	15 000	20 000	40 000	70 000

7. Ak dôjde ku krádeži alebo k poškodeniu vandalizmom na poistených umeleckých predmetoch alebo výstavných modeloch, poskytne poisťovateľ poisťné plnenie do výšky 10 000 EUR za umelecké predmety a do výšky 10 000 EUR za výstavné modely, pokiaľ uvedené predmety poistenia boli uložené v priestore zabezpečenom minimálne základným mechanickým zabezpečením

8. Ak je v súlade s čl. 2 ods. 5 tejto Doložky v poisťovej zmluve dojednané poistenie hmotných vecí s ktorými sa poistený zúčastňuje na výstave alebo veľtrhu a ak príde ku krádeži týchto poistených vecí z uzamknutého priestoru počas výstavy alebo veľtrhu vlámaním alebo k poškodeniu poistených vecí vandalským činom po uskutočnenom vlámaní (pokiaľ bolo poistenie vandalského činu dojednané), poskytne poisťovateľ poisťné plnenie za všetky veci poistené počas výstavy alebo veľtrhu do:

- 20.000 EUR, pokiaľ bude uzamknutý priestor chránený základným mechanickým zabezpečením a strážený minimálne jednočlennou fyzickou strážou, vykonávanou súkromnou bezpečnostnou službou (ďalej len SBS),
- 50.000 EUR, pokiaľ bude uzamknutý priestor chránený základným mechanickým zabezpečením a strážený minimálne jednočlennou fyzickou strážou - vykonávanou SBS ozbrojenou strelnou zbraňou,
- 100.000 EUR, pokiaľ bude uzamknutý priestor chránený základným mechanickým zabezpečením a minimálne dvojičlennou fyzickou strážou vykonávanou SBS, pričom každý jej člen je ozbrojený strelnou zbraňou.

9. Ak dôjde k lúpeži poistených peňazí z pokladnice, poisťovateľ poskytne poisťné plnenie až do výšky dojednaných poisťných súm uvedených v poisťovej zmluve, pokiaľ:

- pokladnica bola umiestnená tak, aby bol obmedzený prístup pohľad cudzích osôb do priestoru peňažných priehradiek. V čase mimo prevádzky musia byť pokladnice otvorené a hotovosť z nich odstránená.
- bol priestor pokladnice pod neustálym dozorom povereného zamestnanca (pokladníka)

Článok 5 Výklad pojmov

Definície mechanického zabezpečenia

- základné** - všetky vstupy do poisteného priestoru musia byť zabezpečené pevnými dverami, v zárubniach zabezpečených proti roztriahnutiu, uzamykateľnými bezpečnostným zámkom alebo visiacim zámkom. Všetky otvory musia byť zabezpečené bežnými stavebnými prvkami, cez ktoré nie je možné vniknúť bez ich poškodenia, bez kľúča alebo bez elektronického pomocného zariadenia.
- rozšírené** - vyžaduje sa základné zabezpečenie a navyše všetky kritické otvory musia byť chránené sklom osadeným v pevnom ráme, na ktorom je nalepená bezpečnostná fólia hrúbky min. 200 µm (pričom sa nevyžaduje jej vlepene do rámu) alebo sklom s oceleovou zvarovanou sieťou s priemerom prútu min. 6 mm a max. veľkosťou oka 225 cm², pripevnenou po obvode do steny alebo do rámu okna zvonku nedemontovateľným spôsobom
- špeciálne** - všetky vstupy do poisteného priestoru musia byť zabezpečené prierezuzvzdornými dverami, v zárubniach zabezpečených proti roztriahnutiu, uzamykateľnými bezpečnostným zámkom. Dvere musia byť navyše uzamknuté prídavným bezpečnostným zámkom (resp. celoplošnou závorou alebo visiacim zámkom). Pokiaľ budú dvere zabezpečené vachbovým bezpečnostným systémom, prídavný zámok sa nevyžaduje. Všetky kritické otvory musia byť zabezpečené funkčnými mriežami alebo bezpečnostnými roletami alebo bezpečnostným sklom alebo sklom s nalepenou bezpečnostnou fóliou hrúbky min. 300 µm. Fólia musí byť lepená po celej ploche skla, ktoré musí byť pevne vsadené do rámu tak, aby ho nebolo možné vytrčať alebo vybrať bez deštrukcie rámu. Ostatné otvory musia byť zabezpečené bežnými stavebnými prvkami, cez ktoré nie je možné vniknúť bez ich poškodenia, bez kľúča alebo bez elektronického pomocného zariadenia.
- Pevné dvere** - dvere, cez ktoré nie je možné násilne vniknúť použitím výlučne ľudskej sily (napríklad vykopnutím, vyrazením, zdvihnutím alebo vytrhnutím), t. j. bez použitia nástrojov alebo náradia. Pokiaľ sú dvere zhotovené z kaleného bezpečnostného skla s bezrámovou konštrukciou, osadenie v zárubni sa nevyžaduje.
- Prierezuzvzdorné dvere** - dvere so zvýšenou odolnosťou proti vlámaniu, dverné krídlo musí byť vystužené oceľovou platňou, resp. oceľovým rámom, odolným proti prerazeniu.
- Bezpečnostný zámok** - zámok, ktorého uzamykací mechanizmus je vytvorený takými mechanickými alebo inými prvkami, ktoré sťažujú ich prekonanie bez použitia odpovedajúceho násillia. Za bezpečnostný zámok je považovaný zámok vybavený bezpečnostnou profilovou cylindrickou vložkou chránenou bezpečnostným štítom proti rozlomeniu, osadenou zvonku nedemontovateľným spôsobom (nepresahujúcim bezpečnostný štít viac ako 3 mm), odolnou voči vyhataniu a vytlačeniu.
- Visiaci zámok** - bezpečnostný visiaci zámok s tvrdým strmeňom min. priemeru 10 mm alebo tvarovou ochranou strmeňa voči prestrihnutiu. Oko petlice, ktorým prechádza strmeň a petlica vrátane jej uchytenia musia mať rovnakú mechanickú pevnosť ako strmeň zámku.
- Celoplošná závora** - prídavný uzamykací mechanizmus, ktorý zabezpečuje zvýšenú odolnosť dverného krídla, s uchytením minimálne na strane zámku a na strane závesov. Pokiaľ je uzamykateľná z vonkajšej strany dverného krídla, musí byť vybavená bezpečnostným zámkom alebo visiacim zámkom.
- Kritický otvor** - otvor v konštrukcii stavby (napr. okna) s plochou väčšou ako 400 cm² alebo s rozmerom väčším ako 20 cm v jednom smere, s výškou spodného okraja do 3 m vo vertikálnom smere od zeme alebo iného miesta umožňujúceho prístup. Najmenšia vzdialenosť od miesta umožňujúceho dosiahnuť úroveň otvoru v horizontálnom smere je 1,20 m (napr. od stromu,

bleskozvodu, požiarneho rebríka a pod.) Za kritický otvor sa považuje aj otvor na vstupných dverách.

10. **Bezpečnostné rolety** - certifikované uzamykateľné kovové rolety alebo naväzajúce mreže so zvýšenou prierezovou odolnosťou.
11. **Bezpečnostná fólia** - certifikovaná doplnková bezpečnostná ochrana skla, ktorá znižuje priereznosť sklenených výplní.
12. **Bezpečnostné sklo** - tvrdené alebo vrstvené sklo s certifikovanou zvýšenou odolnosťou proti mechanickému poškodeniu a rozbitiu.
13. **Mreže** - musia byť tvorené oceľovými prúťmi s min. prierezom 100 mm², s veľkosťou oka max. 400 cm². Mreže musia byť pevne ukotvené v stene alebo ráme okna (resp. výkladu) zvonka neodemontovateľnými prvkami, v minimálne 4 bodoch s maximálnym odstupom 500 mm.

Definície zabezpečenia elektrickou zabezpečovacou signalizáciou (EZS):

14. **Elektrická zabezpečovacia signalizácia (EZS, poplachový systém na hlásenie narušenia)** - systém na detekciu a indikáciu prítomnosti, vstupu alebo pokusu o vstup neoprávnenej osoby do stráženej objektu alebo priestoru. EZS musí spĺňať požiadavky príslušných technických predpisov a technických noriem pre poplachové systémy EZS. Pred uvedením EZS do činnosti musí byť vykonaná skúška činnosti EZS, vrátane prenosu poplachového signálu. Následne sa musí pravidelne kontrolovať základná funkčnosť zariadenia EZS podľa pokynov výrobcu zariadenia a musia sa vykonávať pravidelné odborné prehliadky a skúšky zariadenia podľa príslušnej technickej normy.
15. **Rozsah ochrany** - pre objekty zaradené do 1., 2. a 3. BT sa vyžaduje plášťová alebo priestorová ochrana EZS, pre objekty zaradené do 4. a 5. BT sa vyžaduje plášťová a priestorová ochrana EZS. Odchýlne od uvedených požiadaviek na rozsah ochrany (ak je EZS inštalovaná podľa STN EN 50131), vyžaduje sa pre 1. a 2. BT min. stupeň zabezpečenia 1 podľa uvedenej normy (nízke riziko), pre 3. BT min. stupeň zabezpečenia 2 podľa uvedenej normy (nízke až stredné riziko) a pre 4., 5. BT min. stupeň zabezpečenia 3 podľa uvedenej normy (stredné až vysoké riziko).
16. **Lokálny vývod signálu** - vývod poplachového signálu na akustickú a optickú signalizáciu, umiestnenú priamo v chránenom priestore alebo jeho bezprostrednej blízkosti. Signalizácia (akustická a optická hlásič) musí byť umiestnená zvonka budovy alebo v chránenom priestore tak, aby nebola ľahko dosiahnuteľná zo zeme, okien, balkónov a podobne, bez použitia pomocných

prostriedkov (rebrík, náradie a pod.). Akustické hlásiče musia mať kontakt samoochrany a vlastné zálohovanie.

17. **ATV (automatický telefónny volič)** - je zariadenie na prenos signalizácie zo systému EZS na minimálne dve navzájom nezávislé telefónne stanice, u ktorých sa v mimoprevádzkových hodinách zabezpečí prítomnosť osoby schopnej reagovať na prijatý signál zo zabezpečeného objektu alebo priestoru a vykonať primerané opatrenia na odvrátenie alebo zmiernenie následkov škody.
18. **PCO - pult centralizovanej ochrany** prevádzkovaný políciou alebo súkromnou bezpečnostnou službou (SBS), ktorý musí spĺňať všetky požiadavky platných slovenských technických noriem pre poplachové systémy. Prevádzkovateľ pultu musí disponovať zásahovou jednotkou.

Definície ďalších pojmov:

19. **Fyzická stráž** - bezprostredné strázenie objektu, priestoru alebo predmetov fyzickými osobami. Osoby musia vykonávať v mieste poistenia obhliadky kontrolovateľným spôsobom (napr. kontrolné hodiny, kontrola nadriadeným, kamerový systém so záznamom).
20. **Služobný pes** - pes, ktorý absolvoval skúšky všestranného výcviku (SVV) podľa Národného skúšobného poriadku (NSP).
21. **Úschovný objekt** - priestor ohraničený špeciálnou konštrukciou, ktorá zaručuje maximálne dosiahnuteľnú bezpečnosť pre vnútri uložené predmety (napr. ohňovzdorná skriňa, ohňovzdorná kartotéka).
22. **Trezor** - uzamknutý viacsťenný úschovný objekt o minimálnej hmotnosti 300 kg alebo pevne zabudovaný do steny alebo podlahy tak, aby ho nebolo možné odniesť bez otvorenia, minimálne s jedným trezorovým zámkom. Podmienky pre certifikované trezory sa riadia STN EN 1143-1.

Spoločné ustanovenia

článok 6 Záverečné ustanovenia

Od ustanovení tejto Doložky je možné sa v porostnej zmluve odchýliť, ak to nie je v jednotlivých ustanoveniach uvedené inak.